

Katolícka reformácia

Francisco Jiménez de Cisneros
(1436 – 1517)

Gasparo Cor
(1483 – 1542)

- spirituali/taliansky evanjelizmus
- charizmatickí jedinci
- svätí/sväté
- rehoľné rády

Girolamo Savonarola (1452–98)

Pápeži

- Hadrián VI. (1522 – 1523)
- Klement VII. (1523 – 1534)
- Pavol III. (1534 – 1549)
- Július III. (1550 – 1555)
- Marcellus II. (1555)
- Pavol IV. (1555 – 1559)
- Pius IV. (1559 -1565)

Pavol III. (1534 – 1549)

Pavol IV. (1555 – 1559)

Katolícka spiritualita

- bratstvá a rády
 - Ženevské oratórium Božej lásky (1497)
 - Rímske oratórium Božej lásky (pred 1517)
 - Spolok sv. Uršuly (1535)
 - theatíni (kajetáni) (1524)
 - kapucíni (1525)
- svätí

Ignác z Loyoly & Tovaryšstvo Ježišovo

- „nie reformovať cirkev, ale pomôcť dušiam“
- „Boží bojovník pod vlajkou kríža“
- „*Duchovné cvičenia*“ (1527, 1548)
- Tovaryšstvo Ježišovo 1528-35

- Diego Lainez, Alfonfo Salmerón a Francis Xavier, Matteo Ricci

Ignatius Loyola (1491–1556)

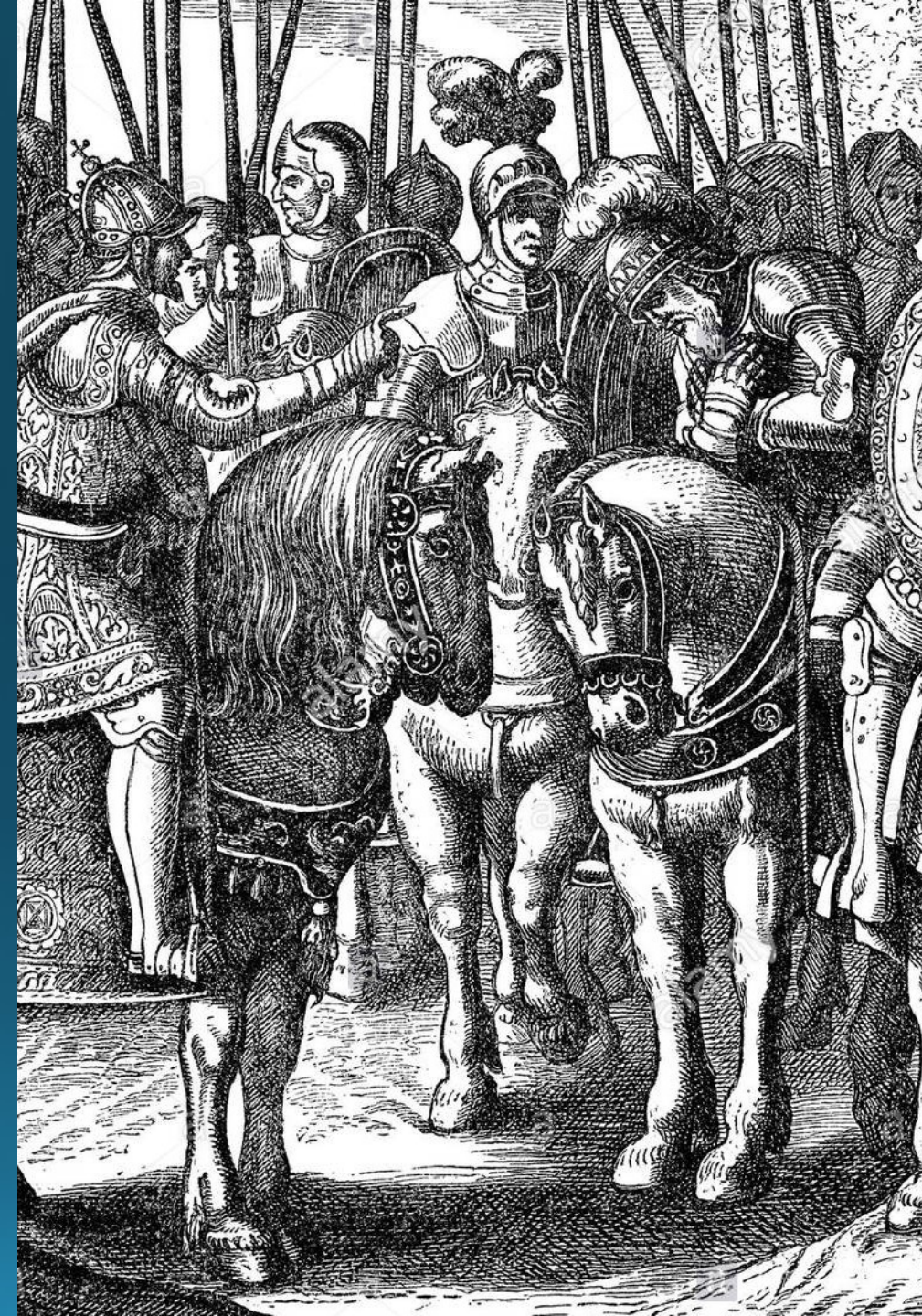
Náboženské vojny vo Francúzsku

- František I. (1494-1547)
 - 1516 Boloňský konkordát – galikanizmus
- Henrich II. (1519-59)
- František II. (1544-1560)
 - 1560 konšpirácia Amboise
- Karol IX. (1550-1574)
 - 1561 kolokvium v Poissy
 - 1562 Tolerančný edikt
 - 1562 incident vo Vassy
 - 24. 8. 1572 Bartolomejská noc
- Henrich III. Valois (1551-89)
 - "vojna troch Henrichov" (1584-88)
 - 1598 Nantský edikt
- hugenotské podzemné hnutie
 - 1559 Galikanské vyznanie
 - 1561 celonárodná synoda
 - 1571 synoda v La Rochelle – Nové galikanské vyznanie

Náboženské vojny v Nemecku

- Karol V. a riešenie náboženského rozkolu v Ríši
 - 1540 kolokvium vo Wormse
 - 1541 kolokvium v Regensburgu
- formovanie štátnych cirkví
 - komunitné vs. štátne
 - vládca ako „núdzový biskup“
 - 1529 Snem v Speyeri („protestanti“)
 - 1530 Snem v Augsburgu
 - Augsburské vyznanie viery
 - 1531 Šmalkaldská liga
 - 1532 Nuremberský mier
 - 1546-47 Šmalkaldská vojna (Mühlberg)
 - 18. 2. 1546 zomiera Luther

Náboženské vojny v Nemecku

- 1546 smrť Luthera
 - nástupca?
 - náboženský trh
 - systematické učenie
- 1548 Augsburský interim
- 1555 Augsburský náboženský mier
- 1560 zmiera Melanchthon
- 1561 konverzia Friedricha III. Falckého ku kalvinizmu
- 1563 Heidelbergský katechizmus
- 1574 potlačenie filipistov
- 1577 Formula svornosti a 1580 Kniha svornosti (Jacob Andreä , Martin Chemnitz)
- **konfesionalizácia**
- „malá doba ľadová“

- filipisti
- 1548 Lipský interim
- 1552 Pasovský mier

1608 (-1621) Protestantská únia
1609 Katolícka liga

- flaciáni (gnesio-luteráni)
- radikálna ortodoxia
- 1550 Magdeburská konfesia

Náboženské vojny

- 1556 Ferdinand I. (1503–64)
- 1564 Maximilián II. (1527–76)
 - 1575 Confessio Bohemica
- Rudolf II. Habsburský (1552-1612)
 - 1609 Rudolfov majestát & Majestát pre Slezsko
- Matúš II. Habsburgský (1557-1619)
- Friedrich V. Falcký (1596-1632)
- Ferdinand II. Štýrsky (1578-1637)
 - 1629 reštitučný edikt

Tridsaťročná vojna (1618-48)

- 1618-20 česká vojna
 - stavovské povstanie x Ferdinand II.
 - 8. 11. 1620 Bílá hora
- 1621-23 falcká vojna
- 1625-29 dánska vojna
- 1630-35 švédka vojna
- 1635-48 švédsko-francúzka vojna

Obdobie po náboženských vojnách

- materiálny a socioekonomický rozklad
- ekonomické zmeny, prehĺbovanie sociálnych rozdielov
- vidiecke oblasti
- náboženstvo ako zdroj konfliktu

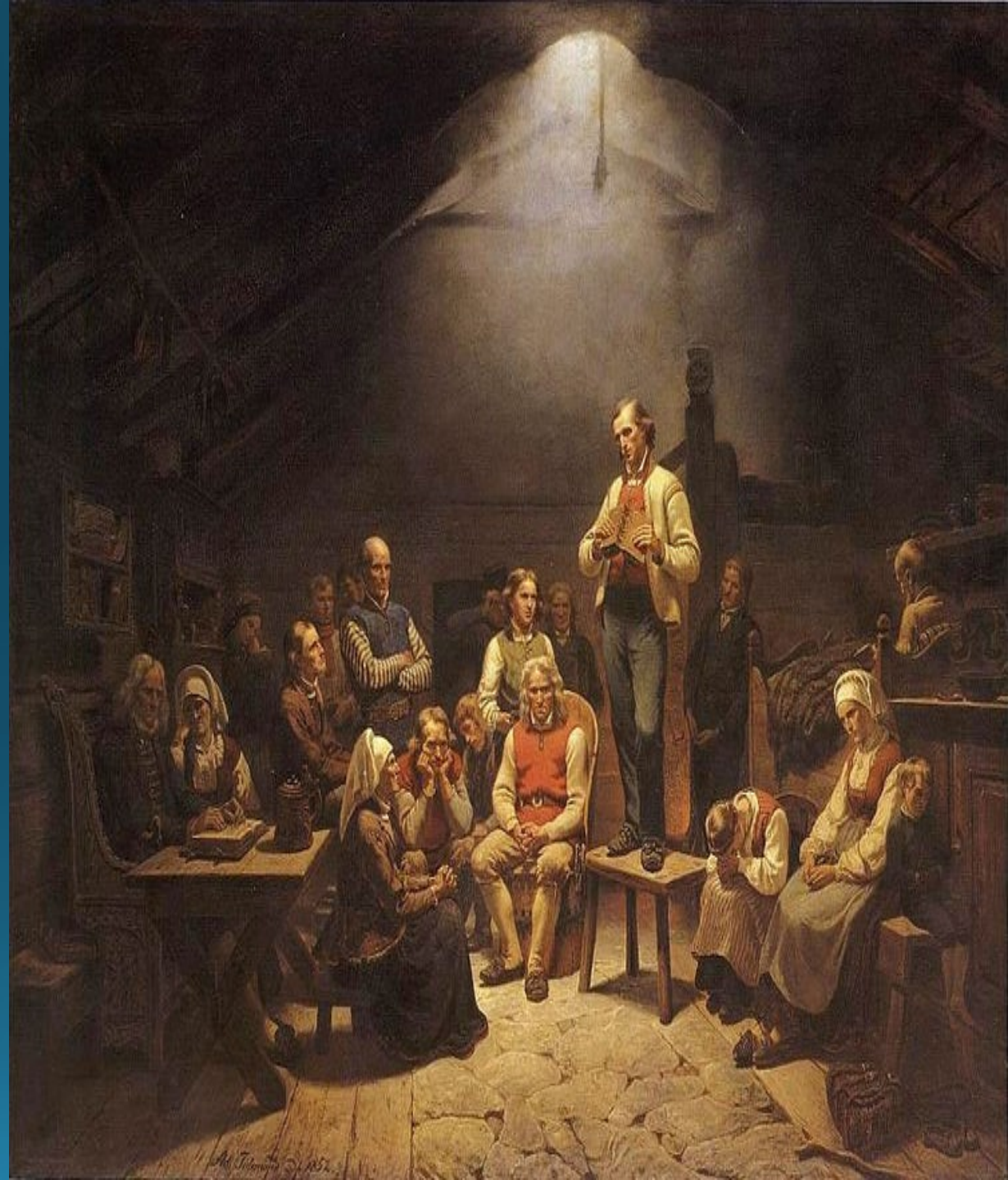
Situácia po náboženských vojnách

- náboženstvo ako zdroj konfliktu
- únava konfesijnými spormi a kontroverziami
- implementácia vs. formálne prijatie konfesie
- emancipácia politického a intelektuálneho života
- apokalyptická perspektíva vs. pokrok

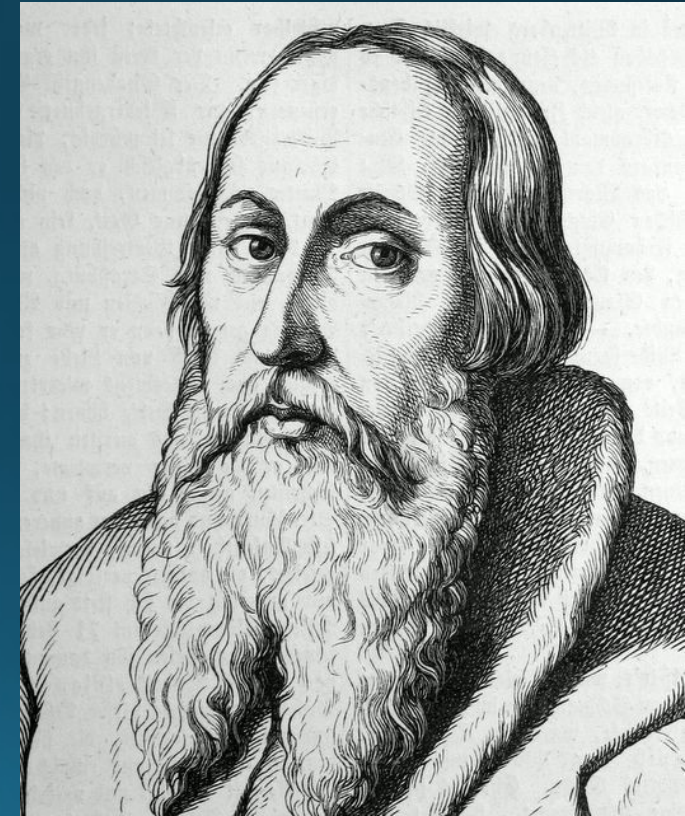
Pietizmus

- luterská ortodoxia/mystika, spiritualita
- najväčšie a najvýznamnejšie obrodné hnutie
- laické hnutie
- reformácia náuky vs. reformácia života
- individualizmus
- apokalyptický nádyh
- význam žien

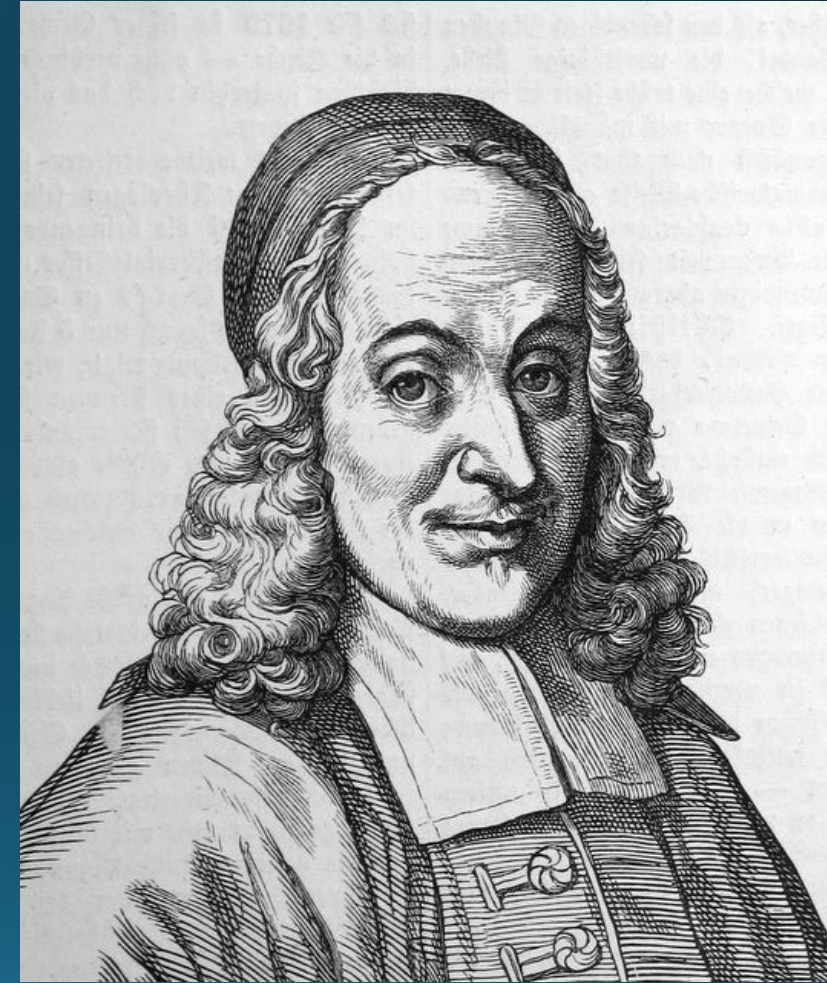
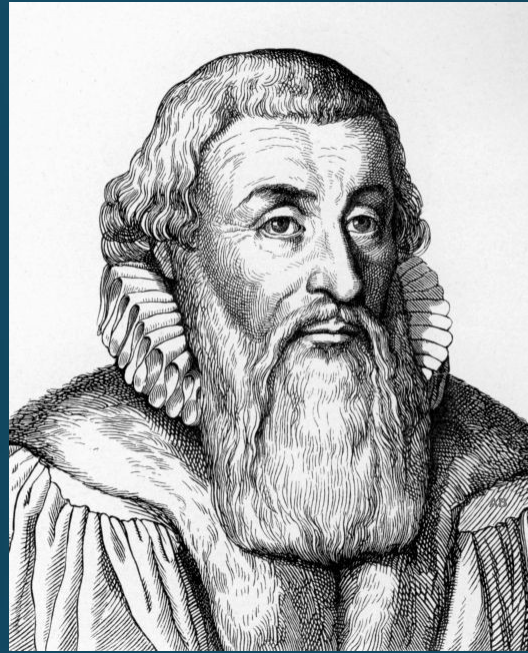
Inšpiračné zdroje pietizmu

- Martin Luther
- sola experientia, Gelassenheit (A. B. von Karlstadt, Thomas Müntzer)
- Kaspar von Schwenckfeld (1489 – 1561)
- Valentin Weigel (1533–88)
- Theophrast Bombast von Hohenheim (Paracelsus, c.1493–1541)

Pietizmus

- Johann Arndt (1555–1621)
 - „*Pravé kresťanstvo*“ (1605-10)
 - náboženstvo hlavy vs. n. srdca
- Johann Valentin Andreä (1586–1654)
 - prvá sociálne utopická novela
 - mesto Württemberg
- Philip Jakob Spener (1635–1705)
 - študijné skupinky
 - reformácia sociálneho systému
 - misie do Indie
 - „*Pia Desideria*“ (1675)

Pietizmus

2. generácia

- August Hermann Francke (1663–1727)
 - franské inštitúcie
 - 1694 Univerzita v Halle
 - podpora Spenera a Hohenzollern
 - „hallský pietizmus“
 - „*Stopy stále živého Boha*“ - 1727 „*Pietas Hallensis*“
 - náhla dramatická konverzia
 - učiteľ M. Bela

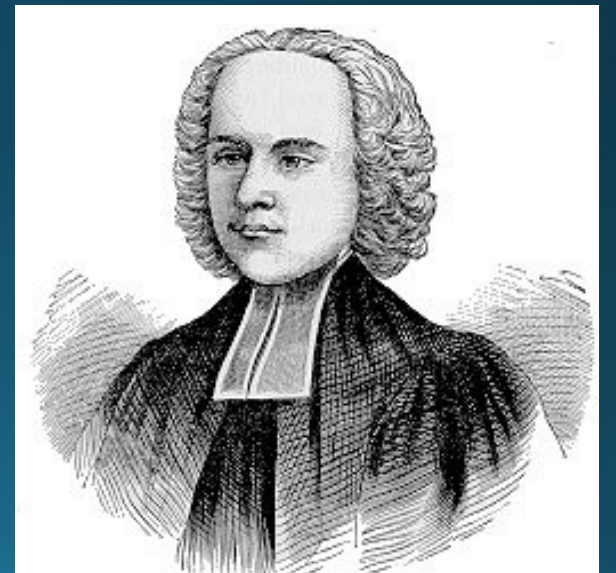
3. generácia

- Nikolaus Ludwig Graf von Zinzendorf (1700–60)
 - komunita „Herrnhuter“ (J. Wesley)
 - 1727 kolektívne prebudenie
 - Zeist (Holandsko), Neuwied (Porýnie), Bethlehem (USA)
 - „náboženstvo srdca“ – živá viera
 - ekumenizmus

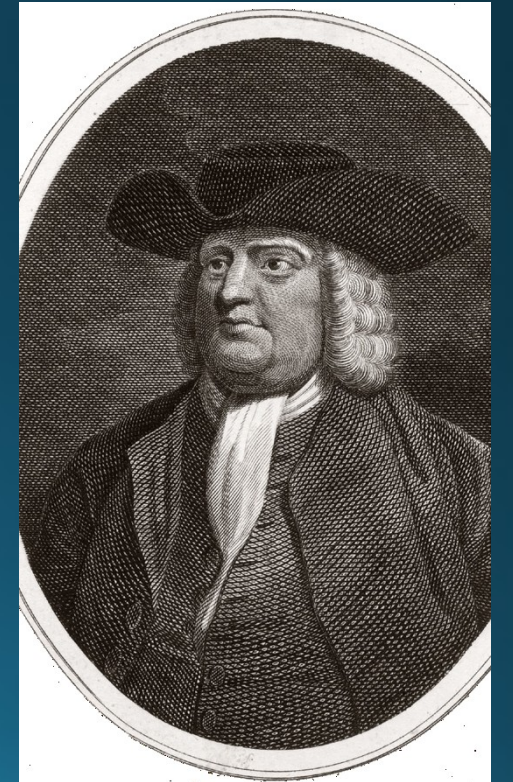
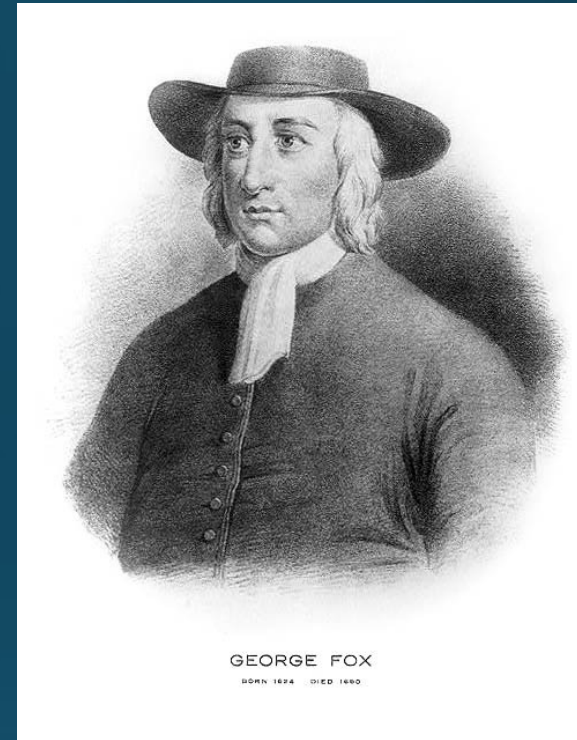
Metodizmus

- John Wesley (1703–91)
 - metodistické hnutie
 - skúsenostný aspekt náboženstva
 - transformatívna povaha viery a osobná konverzia
 - náboženská horlivosť
 - 1738 "Aldersgate experience,,
 - 1744 prvá metodistická konferencia
- George Whitfield (1717–70)
 - kalvinistický metodizmus

Situácia v amerických kolóniách

- Kvakeri
 - George Fox (1624-91)
 - „Spoločnosť priateľov“
 - William Penn (1644-1718)
 - zakladateľ Pensylvánie
 - kvakerská kolónia
- presbyteriánska cirkev
 - vlny 1740-1758
 - 1789 prvé Všeobecné zhromaždenie
 - John Whitherspoon (1723-94)
- „Veľké prebudenie“ (1735 – 1745)
 - Jonathan Edwards (1703–58)

Katolícka spiritualita

- jezuiti
 - Reducciones
 - Antonio Ruiz de Montoya (1585–1652)
 - 1758 – 1766 vyhnanie jezuitov z Portugalska a Španielska
 - 1773 dekrét „*Dominus ac Redemptor Noster*“
 - 1814 obnovenie rádu Píom VII.
- jansenizmus
 - Cornelius Otto Jansen (1585-1638)
 - kláštor v Port-Royal
 - 1713 „*Unigenitus Dei Filius*“
 - 1723 Utrecht
 - Blaise Pascal (1623-1662)
- kvietizmus
 - Miguel de Molinose (1628–96)

Misie

- katolícke misie - inkulturácia
 - 1622 Propaganda fide
 - Tovaryšstvo Ježišovo
 - Francis Xavier (India, Japonsko)
 - Matteo Ricci (Čína)
 - Roberto de Nobili (India)
 - Jean Brebeuf (Kanada)
 - Alexandre de Rhodes (Vietnam)
 - 1704 „rituálne kontroverzie“
- protestantské misie – „zdomácnenie“
 - Bartholomaeus Ziegenbalg
 - Heinrich Plütschau

P. Matthaeus Riccius Macerat. è Soc. Jesu
prim. Christianae Fidei in Regno Sinarum
propagator.

Lij Paulus Magnus Sinarum Colaus
Legis Christianae propagator.